

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Alexandra Krysla a soudců JUDr. Veroniky Burianové a Mgr. Lukáše Pišvejce ve věci

žalobkyně:

a) I. J. V.

zastoupena advokátkou JUDr. Michaelou Fuchsovou, Ph.D.
sídlem Voršilská 130/10, 110 00 Praha 1

b) J. V. D.

c) D. V.

obě zastoupené advokátem JUDr. Jiřím Vlasákem
sídlem náměstí Republiky 2/2, 301 00 Plzeň

proti

žalovanému:

Krajský úřad Plzeňského kraje
sídlem Škroupova 18, 306 13 Plzeň

o žalobách žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2020, č. j. PK-KPP/1675/20

takto:

- I. Žaloba žalobkyně a) se zamítá.
- II. Žaloba žalobkyně b) se zamítá.
- III. Žaloba žalobkyně c) se zamítá.

IV. Žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Oznámením ze dne 6. ledna 2020 sdělil Městský úřad Přeštice (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“) všem žalobkyním, že zahájil přestupkové řízení ohledně přestupku žalobkyň podle ust. § 39 odst. 1 písm. c) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (dále jen „*památkový zákon*“), který měl spočívat v tom, že žalobkyně nepečovaly a neudržovaly v dobrém stavu od smrti jejich otce F. V. dne 4. 9. 2013 do dne 23. 7. 2019, kdy se ujala funkce správkyň dědictví, o bývalé hospodářské budovy na st. p. č. XA a XB v k. ú. D. L. (dále jen „*památky*“), které jsou nedílnou součástí nemovité kulturní památky areálu zámku D. L.
2. Předtím bylo pravomocně rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 21. 1. 2015, č. j. PR-OŠVVPP-LUV/1482/2015, žalobkyním uloženo podle § 10 odst. 1 památkového zákona provést opatření spočívající v zajištění statického posouzení a v revizi provizorního zastřešení památky do 31. 3., resp. 30. 4. 2015. Dále bylo pravomocně rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 5. 12. 2018, č. j. PR-OŠVVPP-LUV/31687/2018, ve znění rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2019, č. j. PK-KPP/356/19, žalobkyním uloženo podle § 10 odst. 1 památkového zákona provést zabezpečovací práce spočívající v zabránění zatékání srážkové vody do památky, ve vzepření nároží a v odstranění zřícených konstrukcí do 31. 5. 2019.
3. Žalobkyně a) se k zahájenému přestupkovému řízení vyjádřila tak, že dědické řízení ohledně památky nebylo skončeno, že je jí upírán žalobkyní b), jež památku výlučně užívá, přístup k památce, kdy předtím žalobkyně a) o památku pečovala (odkázala na výdaje téměř 250 tisíc korun na opravu bývalého pivovaru) a dne 22. 5. 2019 kontaktovala specialistu na stavební práce na památkově chráněných budovách Ing. K., uhradila svůj podíl na opravách památky a iniciovala ustanovení správkyň dědictví, kdy však ostatní žalobkyně s provedením stavebních prací nesouhlasily.
4. Následně uznal správní orgán prvního stupně rozhodnutím ze dne 25. března 2020, č. j. PR-OSD-PLJ/2717/2020 (dále jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“) každou ze žalobkyň vinnou spácháním přestupku podle ust. § 39 odst. 1 písm. c) památkového zákona, ohledně něhož bylo přestupkové řízení zahájeno, kdy v důsledku přestupkového jednání se měl postupně zhoršit technický stav památky, zejména došlo k destrukci střech, zřícení stropních konstrukcí v roce 2015 a další destrukci střech v roce 2017. Napadeným rozhodnutím byla každé žalobkyni uložena pokuta 200 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení.
5. Prvoinstanční rozhodnutí bylo odůvodněno s odkazem na podnět k zahájení přestupkového řízení a sdělení soudu ze dne 25. 6. 2018, sp. zn. 32 D 1443/2013, tím, že všechny žalobkyně jsou dědičkami F. V., kdy jeho dědictví neodmítly. Dále bylo v odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí uvedeno, že rozhodnutím ze dne 21. 1. 2015 bylo žalobkyním marně uloženo provést nápravné opatření spočívající v revizi provizorního zastřešení. Následně byly žalobkyně znovu vyzvány s odkazem na prohlídku památky dne 30. 5. 2017 k nápravě. Dne 5. 12. 2018 bylo vydáno další rozhodnutí o uložení nápravných opatření do 31. 5. 2019. Závěr o odpovědnosti žalobkyň za přestupek byl s odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 33 Odo 1172/2006, a ze dne 10. 11. 2000, sp. zn. 24 Cdo 484/2000, odůvodněn tím, že, ač dědické řízení F. V. nebylo dosud skončeno, jsou žalobkyně považovány za jeho dědičky a vlastníky jeho majetku patřícího do dědictví, protože dědictví neodmítly. K výdaji žalobkyně a) na opravu památky správní orgán prvního stupně uvedl, že výdaj byl účtován

otci žalobkyně a) za práce provedené za jeho života. Jelikož není v zájmu společnosti čekat několik dalších let na rozhodnutí v dědickém řízení, kdo se stane dědicem nemovitostí, byly žalobkyně povinny o nemovitosti pečovat společně a nerozdílně. Nad to správní orgán prvního stupně v prvoinstančním rozhodnutí uvedl, že podle památkového zákona má povinnost udržovat památku také osoba, která ji užívá nebo ji má u sebe, kdy žalobkyně a) a b) mají na adrese památky nahlášené trvalé bydliště. K uložení pokutě správní orgán prvního stupně uvedl, že došlo k výraznému zhoršení stavu památky (zejména s ohledem na zřízení konstrukcí památky) a nenahraditelným ztrátám kulturně historických hodnot, kdy výše uložené pokuty ve výši desetiny zákonné sazby odpovídá rozsahu poškození památky a délce nečinnosti žalobkyň a dále tomu, že památka tvoří jen část celé nemovité kulturní památky. Žalobkyním byla uložena totožná pokuta, protože se deliktního jednání dopustily stejnou měrou.

6. Odvolání žalobkyň proti prvoinstančnímu rozhodnutí bylo žalobou napadeným rozhodnutím zamítnuto, resp. v případě žalobkyně b) došlo k dílčí písařské opravě znění jejího jména, a prvoinstanční rozhodnutí bylo potvrzeno. Žalobkyně a) ve svém odvolání navíc uvedla, že není vlastníkem památky a nebylo jí umožněno památku užívat ani o ni pečovat, kdy výdaj cca 250 000 Kč žalobkyně a) uhradila ze svých prostředků, kdy správní orgán prvního stupně se s argumentací žalobkyně v prvoinstančním rozhodnutí nevypořádal. Žalobkyně b) a c) v odvolání namítly, že nejsou vlastníky památky, že byla památka ve špatném stavu již v době jejího vydání jejich otci, kdy k destrukci památky by došlo i přes její opravu a žalobkyně na opravu nedisponovaly prostředky. Žalobkyně b) a c) popřely, že by žalobkyni a) bylo bráněno v přístupu k památce a péči o ni.
7. Napadené rozhodnutí bylo odůvodněno následovně: S odkazem na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 9. 2006, sp. zn. 33 Odo 1172/2006, žalovaný uvedl v napadeném rozhodnutí, že žalobkyně byly od úmrtí svého otce považovány za vlastníky památky, s čímž bylo spojeno právo památku užívat a požívat a s ní nakládat, ale i povinnosti stanovené památkovým zákonem. Tvrzení žalobkyně a), že jí nikdy nebylo umožněno památku držet, užívat a o ni pečovat, nebylo z její strany doloženo. Právní nejistota žalobkyň vzhledem k neskončenému dědickému řízení je irelevantní. Tvrzené výlučné užívání památky žalobkyní b) je pro rozhodnutí též bezvýznamné. Tvrzení žalobkyně a) o jejích výdajích na péči nebylo prokázáno (doložené faktury byly vystaveny jejímu otci), přičemž předložené emaily jsou časově irelevantní anebo byly vyvolány správními rozhodnutími. Z žaloby o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví žalovaný dovodil, že na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. 11. 2014, č. j. 32 D 1443/2020-503, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2016, č. j. 24 Co 43/2015-564, který nabyl právní moci ke dni 13. 5. 2016, se žalobkyně staly podílovými spoluvlastníky památky, kdy po tuto určitou dobu mohla žalobkyně a) jako tehdejší většinový spoluvlastník zapsaný do katastru nemovitostí o památku pečovat. Snaha žalobkyně a) v té době památku spravovat a užívat včetně bránění jí v tom nebyla prokázána. Nejvyšší soud usnesením ze dne 19. 12. 2017, č. j. 21 Cdo 4234/2016-692, popsaná dědická usnesení zrušil. Na osobě správkyň dědictví se podle vyjádření k odvolání proti rozhodnutí ze dne 11. 5. 2020 shodly všechny žalobkyně. Ve vztahu k žalobkyním b) a c) žalovaný uvedl, že nejsou postihovány za období do smrti jejich otce, ale za necelých šest let (2013-2019) po jeho smrti, kdy se o památku starat měly. Tvrzení, že k destrukci památky by došlo i přes její opravu je spekulací.

II.

Žaloby žalobkyň

8. Včas podanými žalobami proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 a násl. s. ř. s. se

žalobkyně domáhaly zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného

9. Dne 18. 9. 2020 podala žalobkyně a) u Krajského soudu v Plzni žalobu, jíž byla přidělena spisová značka 57 A 114/2020 (dále jen „*první žaloba*“).
10. Žalobkyně a) v první žalobě namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť žalovaný řádně neodůvodnil závěr o tom, že žalobkyně je odpovědná za přestupek jako vlastník památky. Dále žalobkyně uvedla, že závěr žalovaného, že neprokázala své tvrzení o nemožnosti užívání a péče o památku za neprokázané, odporuje předložené žalobě o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví ze dne 24. 4. 2017 a článku „Zámecký exil“, kdy žalovaný pominul žalobkyní navržený důkaz výsledkem obyvatel obce a starosty D. L. Žalobkyně zopakovala, že není vlastníkem památky, že jí nebylo umožněno památku užívat ani o ni pečovat. Žalovaný pominul, že na povahu a závažnost přestupku měly vliv průtahy soudních řízení. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dále žalobkyně spatřovala v tom, že žalovaný neodůvodnil shodnou výši sankce uloženou všem žalobkyním, přičemž nerefletoval jejich rozdílné postavení ve vztahu k památce. Žalobkyně poukázala na závěr žalovaného ve vztahu k nákladům v částce cca 250 000 Kč vynaloženým žalobkyní na péči o památku, kdy žalobkyně prokázala svou snahu pečovat o památku v žalobě specifikovanými listinami (návrh na jmenování správce dědictví, emaily ze dne 22. 5., 25. 6., 16. 7., 22. 7., 14. 10., 13. 11., 18. 11. a 22. 11. 2019). Žalovaný dle žalobkyně tyto důkazy paušálně odmítl hodnotit, čímž zatížil své rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti. Žalobkyně dále namítala, že od okamžiku prohlášení předmětných hospodářských budov za kulturní památku dne 3. 5. 1958 do doby jejich navrácení otci žalobkyně došlo k podstatnému zhoršení jejich stavu v důsledku jejich užívání a absence údržby, k čemuž žalovaný nepřihlédl. Žalovaný k tomu dle žalobkyně uvedl, že otec žalobkyně musel v době, kdy o navrácení hospodářských budov usiloval, vědět o tom, v jakém stavu tyto jsou. Dle žalobkyně tedy žalovaný hodnotil snahu otce žalobkyně o navrácení předmětných budov jako přítěžující okolnost, což je však v rozporu se smyslem a účelem zákona.
11. Dne 5. 10. 2020 podaly žalobkyně b) a c) u zdejšího soudu žalobu, jíž byla přidělena spisová značka 57 A 118/2020 (dále jen „*druhá žaloba*“).
12. Žalobkyně b) a c) v druhé žalobě namítaly, že je správní orgány nemohou do pravomocného skončení dědického řízení činit odpovědné za spáchání předmětného přestupku, protože nelze určit, který z dědiců a v jakém rozsahu dědictví nabude. Žalovaný měl řízení přerušit do skončení dědického řízení. Žalovaný se s touto argumentací žalobkyň prezentovanou v průběhu správního řízení dle jejich tvrzení nevypořádal, když odkázal na odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí. Podle žalobkyň byla památka ve špatném stavu již v okamžiku vrácení jejich otci, tudíž za jejich špatný stav neodpovídají žalobkyně. Správní orgány nezjistily, zda vůbec lze nemovitosti zachovat, příp. zda se jejich oprava vyplatí. Stav památky je takový, že její oprava by si vyžádala investici několika desítek milionů korun, jíž žalobkyně nedisponují. K tomu namítaly, že jim nemůže být ukládána sankce za to, že nesplnily něco, co však splnit nemohly. Dále žalobkyně tvrdily, že pokud stát předmětné hospodářské budovy zestátnil a posléze učinil nedílnou součástí kulturní památky, aniž měl vlastník možnost jakkoli toto rozhodnutí ovlivnit, měl by stát také o památku pečovat nebo rozhodnout o jejím vyřazení, přičemž toto žalobkyně navrhly.
13. Usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 14. 10. 2020, č. j. 57 A 118/2020-25, ve znění opravného usnesení ze dne 20. 10. 2020, č. j. 57 A 118/2020-35, bylo řízení o první žalobě spojeno s řízením o druhé žalobě s tím, že věc nadále byla vedena pod sp. zn. 57 A 114/2020.

III.

Předchozí průběh soudního řízení správního

14. Rozsudkem ze dne 9. 4. 2021, č. j. 57 A 114/2020-52 (dále jen „*původní rozsudek*“), zdejší soud žalobám žalobkyň vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
15. V bodech 38 až 43 původního rozsudku dospěl soud k závěru, že právní posouzení správních orgánů, že žalobkyně byly povinny o památku pečovat proto, že byly v rozhodné době od 4. 9. 2013 do 23. 7. 2019 jejími vlastníky, není správné. Soud měl za to, že skutečnost, že se žalobkyně účastnily dědického řízení zemřelého vlastníka památky, nemohlo založit jejich vlastnictví ve smyslu § 9 odst. 1 ve spojení s § 43 odst. 1 písm. c) a d) památkového zákona, kdy správní spis žádný jiný doklad o vlastnictví památky žalobkyněmi neobsahoval. Soud tak dospěl k závěru, že pokud žalovaný založil své rozhodnutí na tom, že žalobkyně byly od 4. 9. 2013 do 23. 7. 2019 vlastníky památky podle § 9 odst. 1 ve spojení s § 43 odst. 1 písm. c) památkového zákona, neměl tento závěr oporu ve správním spisu a nemohl tudíž obstát ani závěr o odpovědnosti žalobkyň za přestupek podle § 39 odst. 1 písm. c) památkového zákona, vázaný na vlastnictví žalobkyň k památce. Zbýlými dílčími žalobními námitkami první a druhé žaloby se soud nezabýval (viz bod 46 původního rozsudku).
16. Původní rozsudek byl ke kasační stížnosti žalovaného zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2021, č. j. 1 As 115/2021-31 (dále jen „*zrušující rozsudek*“), přičemž právními názory zde vyslovenými Nejvyšším správním soudem je zdejší soud vázán podle § 110 odst. 4 s. ř. s.
17. V bodě 24 a 25 zrušujícího rozsudku Nejvyšší správní soud nejprve zdůraznil veřejný zájem na zachování kulturní památky v dobrém stavu a její ochraně před ohrožením, poškozením nebo znehodnocením, chráněný v § 9 odst. 1 památkového zákona, kdy v případě, že fyzická osoba neplní zákonem uloženou povinnost péče o kulturní památku, dopustí se tím ohrožovacího přestupku dle § 39 odst. 1 písm. c) památkového zákona o státní památkové péči - není nutné, aby k naplnění skutkové podstaty došlo ke změně na hmotném předmětu útoku, zde tedy ke zhoršení stavu kulturní památky. V bodě 32 zrušujícího rozsudku Nejvyšší správní soud dodal: „*Pro odpovědnost za zmíněný přestupek (jak soud rozvedl výše) není nezbytné, aby došlo k poškození kulturní památky, ale postačuje takové jednání, které kulturní památku ohrožuje. Může se tak jednat o nepečování o zachování kulturní památky, tak jak tomu bylo v současném případě.*“
18. V bodě 26 zrušujícího rozsudku vyslovil Nejvyšší správní soud závěr: „*Jelikož v daném případě nebylo o památku v průběhu dědického řízení pečováno (ani přes výzvy správních orgánů a uložená nápravná opatření) a nikdo neprovedl kroky k zamezení poškození dotčených nemovitostí, došlo k ohrožení veřejného zájmu na zachování kulturní památky v dobrém stavu. Tato skutečnost není mezi stranami sporná.*“
19. V bodě 30 zrušujícího rozsudku dále vyslovil Nejvyšší správní soud další závazný právní názor, že „*[N]elze odhlížet ani od toho, že zanedbáním péče o kulturní památku může dojít také k ohrožení okolí, ať již osob, silničního provozu nebo okolních staveb. Dlouhodobé zanedbání může vést ke zřícení části nebo celé nemovitosti, jak tomu ostatně i v současném případě bylo. V průběhu roku 2014 došlo ke zřícení střechy na dotčených nemovitostech a v průběhu roku 2017 k pádu nosného zdiva, které poškodilo okolní budovy a ohrozilo přiléhající komunikace.*“
20. V bodě 33 zrušujícího rozsudku pak Nejvyšší správní soud jasně vysvětlil: „*Nejvyšší správní soud posoudil současný případ s ohledem na smysl a cíl příslušných ustanovení zákona o státní památkové péči, kterým je především ochrana kulturních památek před jejich chátráním a znehodnocením, a s přihlédnutím k uvedeným závěrům judikatury Nejvyššího soudu, tedy že v období mezi smrtí zůstavitele a rozhodnutím soudu o pozůstalosti jsou dědici považováni za vlastníky celého majetku patřícího do dědictví. Uzavírá, že žalobkyně je nutno považovat za*

vlastníky dotčené nemovitosti ve smyslu § 9 odst. 1 a násl. zákona o státní památkové péči. Jiný závěr by byl proti smyslu zákona o státní památkové péči a v rozporu s účelem ochrany kulturních památek a dědictví jako takového.“ V bodě 35 zrušujícího rozsudku pak kasační soud dodal, že se žalobkyně ostatně „[ch]ovaly jako vlastníci a správní orgány s nimi takto také jednaly v předchozích řízeních, v nichž jim bylo dvakrát uloženo nápravné opatření dle § 10 zákona o státní památkové péči, které lze také uložit pouze vlastníku kulturní památky. Proti v pořadí druhému opatření se bránily odvoláním, ve kterém argumentovaly právě možností uložit opatření pouze vlastníku, ovšem rozhodnutí o odvolání respektovaly a zároveň žádaly správní orgán I. stupně o prodloužení lhůty k provedení požadovaných prací.“

21. V bodě 38 zrušujícího rozsudku konečně Nejvyšší správní soud shrnul: „Vzhledem k závěru Nejvyššího správního soudu, že je nutné považovat žalobkyně v současném případě za vlastníky dotčených nemovitostí, kterým náleží povinnosti stanovené v § 9 odst. 1 zákona o státní památkové péči, mohou být také odpovědné za přestupek dle § 39 odst. 1 písm. c) téhož zákona, který sankcionuje fyzickou osobu za to, že „nepečuje o zachování kulturní památky, neudržuje ji v dobrém stavu a nechrání ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením“. Smyslem uložení pokuty za zmíněný přestupek není trestat vlastníka za stav památky, ale za to, že se o ni v průběhu svého vlastnictví nestará a neudržuje její historickou hodnotu. Argumentuje-li krajský soud tím, že není nájisto postaveno, kdo bude nakonec vlastníkem pozůstalosti, není to pro deliktní odpovědnost žalobkyní v současné době rozhodné, jelikož skutková podstata přestupku spočívá, jak je popsáno výše, v „nepečování“ v době, kdy jim tato povinnost náležela. Případné finanční prostředky účelně vynaložené na udržení stavu památky či jeho zlepšení, si mezi sebou mohou vyrovnat pomocí soukromoprávních nároků.“ V bodě 39 zrušujícího rozsudku pak Nejvyšší správní soud připomněl, že v dalším řízení bude též třeba vážit naplnění znaků skutkové podstaty přestupku individuálně pro každou žalobkyni.

IV.

Další podání žalobkyní soudu

22. Žalobkyně a) ve své replice ze dne 13. 11. 2020 namítla znovu nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalovaný připouští, že z citovaného usnesení Nejvyššího soudu nevyplývá veřejnoprávní odpovědnost žalobkyně, přesto však bez odkazu na jakoukoliv právní normu uvádí, že z postavení dědiců taková odpovědnost vyplývá. Nemůže být deliktně stíhán ten, kdo se nakonec nemusí vůbec stát subjektem deliktní odpovědnosti. Dále žalobkyně k tvrzení o nemožnosti užívat památku zopakovala, že pokud správní orgány neměly toto tvrzení žalobkyně za prokázané, je správní řízení zatíženo vadou neprovedení žalobkyní navrhovaného důkazu v podobě výsledku svědků, kdy tato tvrzení byla ostatně prokázána listinami předloženými žalobkyní. Žalobkyně dále zopakovala, že tvrzení žalovaného prezentované v napadeném rozhodnutí, že otec žalobkyně jistě věděl, v jakém stavu se kulturní památka nachází, a přesto se ji snažil aktivně získat, je dle žalobkyně argumentem bagatelizujícím dlouholeté negativní působení předchozích uživatelů na stav kulturní památky. Žalovaný se nevypořádal s argumentací žalobkyně, že v rámci dědického řízení usilovala o provedení nařízených prací na památce, kdy její snahy byly zmařeny ostatními účastníky dědického řízení – uložením stejné sankce žalobkyni a ostatním, kteří nemovitosti užívali, ale provedení prací žalobkyni znemožnili, je proto hrubě nespravedlivé.
23. Žalobkyně a) ve svém podání ze dne 25. 8. 2021 nesouhlasila se zrušujícím rozsudkem a setrvala na svých dosavadních procesních stanoviscích.
24. V podání ze dne 15. 11. 2021 žalobkyně a) znovu uvedla, že v řízení před správním orgánem prvního stupně označila důkazy k tvrzení o svých investicích do památky a aktivitě směřující k realizaci nařízených oprav. Zopakovala, že není vlastníkem památky, nemá k ní přístup, kdy

posuzované řízení navázalo na rozhodnutí prvoinstančního orgánu o uložení povinnosti provést zabezpečovací práce na památce. Jen díky žalobkyni a) a jejímu kontaktu na pana Ing. K. dne 22. 5. 2019 byla zrealizována první část nezbytných prací. Právě žalobkyně a) navrhla převzetí péče o památku správkyní dědictví, kdy žalobkyně souhlas k provedení prací udělila. Žalobkyně a) svou povinnost péče o památku v rozsahu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně splnila tím, že správkyni udělila souhlas s realizací prací – ostatní žalobkyně udělit souhlas odmítly. Žalobkyně a) dodala s odkazem na návrh na jmenování správce dědictví, emaily ze dne 22. 5., 25. 6., 16. 7., 22. 7., 14. 10., 13. 11., 18. 11. a 22. 11. 2019 (viz výše) a na faktury k provedeným pracím a důkazy o výlučném užívání památky rodinou žalobkyně b), že její tvrzení byla ve správním řízení prokázána. Dále žalobkyně poukázala na to, že přes její důkazní návrhy nebyl proveden důkaz výsledkem RNDr. T. a starosty D. L.

25. Žalobkyně b) a c) v podání ze dne 18. 11. 2021 nesouhlasily se zrušujícím rozsudkem.

V.

Vyjádření žalovaného k žalobám a jeho další podání soudu

26. Žalovaný ve svém vyjádření k první žalobě uvedl, že žalobkyně byly od okamžiku úmrtí svého otce v pozici vlastníka památky, pročez byly povinny respektovat požadavky památkového zákona, neboť nelze zvýhodňovat dědice oproti ostatním vlastníkům. Výše citované usnesení Nejvyššího soudu o delikt ní odpovědnosti nepojednává, ale z postavení dědiců taková odpovědnost vyplývá. Jsou-li dědici vlastníky, mají i s vlastnictvím spojenou delikt ní odpovědnost. Myšlenka, že by žalobkyně jako dědičky mohly užívat předmětný majetek, aniž by nesly jakoukoliv odpovědnost za porušování veřejných zájmů, není dle žalovaného právně ani společensky přijatelná. Tvrzení žalobkyně a), že jí nikdy nebylo umožněno předmětnou kulturní památku držet ani užívat, nebylo relevantně doloženo, přičemž údajné výlučné užívání kulturní památky žalobkyní b) nemá pro delikt ní odpovědnost žalobkyně a) význam. Žalovaný nepovažoval snahu získat zpět zestátněný majetek jako přítěžující okolnost v neprospěch žalobkyně a), když tato byla sankcionována za porušení povinností dle památkového zákona výlučně v období od roku 2013 do roku 2019.
27. Žalovaný ve svém vyjádření k druhé žalobě odkázal na argumentaci uvedenou v předchozím bodě a dodal následující. S ohledem na délku období od změny politického režimu a vrácení památky do rukou soukromého vlastníka před 17 lety se nelze odvolávat na nezájem státu v péči o předmětnou kulturní památku. Dle čl. 11 odst. 3 Listiny základních práv a svobod pak dle žalovaného nelze zneužívat vlastnické právo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy, mezi něž patří i ochrana kulturních památek. Z ust. § 9 odst. 1 památkového zákona pak plyne povinnost vlastníka o památku pečovat bez ohledu na to, kdy došlo k prohlášení věci za kulturní památku, a bez ohledu na osobu vlastníka. K vyřazení předmětných hospodářských budov z kulturních památek žalovaný uvedl, že toto je možné pouze v případě mimořádně závažných důvodů, např. podstatné ztráty kulturně historických hodnot či úplného zničení předmětné kulturní památky.
28. Žalovaný navrhl obě žaloby jako nedůvodné zamítnout.
29. V podání ze dne 8. 11. 2021 žalovaný odkázal na závazný zrušující rozsudek a setrval na své dosavadní procesní argumentaci.

VI.

Posouzení věci soudem

30. Soud o spojené první a druhé žalobě rozhodoval ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť s tím všichni účastníci řízení souhlasili [žalobkyně a) ve svém podání ze dne 3. 11. 2021, žalobkyně b) a c) v podání ze dne 18. 11. 2021 a žalovaný ve svém podání ze

dne 8. 11. 2021].

31. V souladu s ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobách.

VII.

Rozhodnutí soudu

32. První žaloba ani druhá žaloba nejsou důvodné.
33. Soud předznamenává ve vztahu k námitkám žalobkyně v první i druhé žalobě, že z hlediska soudního přezkumu tvoří rozhodnutí správních orgánů prvního a druhého stupně jeden celek (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56). Správní orgán druhého stupně je zároveň oprávněn odkázat na odůvodnění prvoinstančního rozhodnutí v případě, kdy se s tímto ztotožňuje, přičemž takový postup sám o sobě nezpůsobuje nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí (srov. bod 27 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 1 As 287/2015-51, publ. pod ve Sb. NSS pod č. 3512/2017: „Již v rozsudku ze dne 29. 5. 2007, č. j. 62 Ca 20/2006 - 65, publ. pod č. 1296/2007 Sb. NSS, Krajský soud v Brně zdůraznil, že dospěje-li správní orgán vyšší instance k závěru, že jednotlivá východiska dalších úvah správního orgánu nižší instance a nadto i jeho závěry vyplývající z těchto východisek jsou opodstatněné, nic mu nebrání, aby v té části, v níž se s rozhodnutím vydaným v nižší instanci ztotožní, na příslušné závěry odkázal, vyslovil s nimi souhlas, a tím je do svého rozhodnutí převzal. Takový postup sám o sobě nečiní rozhodnutí vydané ve vyšší instanci nepřezkoumatelným.“ (shodně i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2014, č. j. 6 As 161/2013-25).
34. Žalobkyně a) v prvé řadě namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost je závažnou vadou správního rozhodnutí, která, jak už vyplývá z jejího označení, brání tomu, aby takové rozhodnutí mohlo být po věcné stránce přezkoumáno soudem. Tuto námitku soud nemá za důvodnou, protože prvoinstanční i napadené rozhodnutí lze věcně přezkoumat, kdy z nich lze zjistit, jak správní orgán prvního stupně i žalovaný rozhodli, a lze z nich zjistit i důvody, proč tak učinili (viz výše shrnutý obsah prvoinstančního a napadeného rozhodnutí).
35. Pokud žalobkyně v žalobách konkrétně vytkly žalovanému, že jeho úvaha o tom, že jsou žalobkyně vlastníkem památky, nebyla odůvodněna, pominuly, že se jim odůvodnění tohoto závěru dostalo jak v prvním odstavci odůvodnění str. 5 prvoinstančního rozhodnutí, tak v posledním odstavci str. 11, který pokračuje na str. 12, a v druhém odstavci na str. 12 napadeného rozhodnutí, které byly soudem citovány v odst. I odůvodnění tohoto rozsudku.
36. Námitka nepřezkoumatelnosti, odvozená od nevypořádání dokladů předložených žalobkyní k výdajům v částce cca 250 000 Kč vynaloženým žalobkyní na péči o nemovitosti, je nedůvodná, protože správní orgán prvního stupně tyto doklady vyhodnotil v druhém odstavci str. 5 prvoinstančního rozhodnutí a žalovaný v posledním odstavci str. 12 napadeného rozhodnutí.
37. Pokud žalobkyně a) namítla, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože pominulo důkazy žalobkyně (návrh na jmenování správce dědictví a emaily ze dne 22. 5., 25. 6., 16. 7., 22. 7., 14. 10., 13. 11., 18. 11. a 22. 11. 2019), přehlédla, že předmětné emaily hodnotil žalovaný v prvním odstavci str. 13 napadeného rozhodnutí a návrh na jmenování správce dědictví v třetím odstavci str. 13 napadeného rozhodnutí.
38. Soud konstatuje, že správní orgány obou stupňů srozumitelně vyjevily, na jakém skutkovém a právním základu postavily svá rozhodnutí, proč považovaly námitky žalobkyně za liché a prezentovaly přezkoumatelnou úvahu a argumentaci, jež je vedla k vydání rozhodnutí.

Odlišnou je pak otázka, zda správnost této argumentace v rozsahu žalobních námitek ob stojí při soudním přezkumu, o čemž bude pojednáno dále.

39. Při věcném přezkumu napadeného rozhodnutí vycházel soud z následující relevantní právní úpravy stíhaného přestupku.
40. Ust. § 9 odst. 1 věta první památkového zákona stanoví, že vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením.
41. Ust. § 39 odst. 1 písm. c) památkového zákona stanoví, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že nepečuje o zachování kulturní památky, neudržuje ji v dobrém stavu a nechrání ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením, nebo kulturní památku užívá způsobem, který neodpovídá jejímu kulturně politickému významu, památkové hodnotě nebo technickému stavu.
42. Podle ust. § 43 odst. 1 památkového zákona platí, že práva a povinnosti stanovené tímto zákonem vlastníku kulturní památky má občan, jemuž bylo zřízeno k pozemku, který je kulturní památkou, právo osobního užívání pozemku podle zvláštních předpisů [písm. c)], nebo ten, kdo s kulturní památkou nakládá jako se svou a je se zřetelem ke všem okolnostem v dobré víře, že mu kulturní památka patří [písm. d)].
43. Popsanou právní úpravu shrnuje soud tak, že přestupku, jehož spácháním byly žalobkyně v posuzované věci uznány vinnými, se dopustí (mj.) každý vlastník, který nepečuje o zachování kulturní památky, nebo ji neudržuje v dobrém stavu, a nebo ji nechrání před ohrožením, poškozením a znehodnocením.
44. Všechny žalobkyně ve svých žalobách namítaly, že v rozhodné době od 4. 9. 2013 do 23. 7. 2019 nebyly povinny o památku pečovat, protože nebyly jejími vlastníky, kdy byly pouze účastníky dědického řízení, v němž nebylo rozhodnuto o jejich nabytí vlastnického práva k památce.
45. Tato otázka byla již, jak je výše podrobně vyloženo, závazně vyřešena zrušujícím rozsudkem, kdy Nejvyšší správní soud jednoznačně shledal, že všechny žalobkyně je nutno považovat za vlastníky památky ve smyslu § 9 odst. 1 památkového zákona (viz předposlední věta bodu 33 zrušujícího rozsudku). Námitka žalobkyň, že v rozhodné době nebyly povinny o památku pečovat, protože nebyly jejím vlastníkem, byla tedy vzhledem k závaznému právnímu názoru vyjevenému ve zrušujícím rozsudku neopodstatněnou.
46. Soud ve vztahu k dalším žalobním námitkám předesílá, že Nejvyšší správní soud ve zrušujícím rozsudku zdejší soud zavázal závěrem, že žalobkyně jako vlastníci o památku v rozhodném období ani přes výzvy správních orgánů a uložená nápravná opatření nepečovaly (viz body 26 a 32 zrušujícího rozsudku).
47. Žalobkyně a) v první žalobě namítla, že jí nebylo umožněno památku užívat ani o ni pečovat a že to ve správním řízení prokázala žalobou o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví ze dne 24. 4. 2017 a článkem „Zámecký exil“, kdy žalovaný pominul žalobkyní navržený důkaz výslechem obyvatel obce a starosty D. L. Námitka je nedůvodná.
48. Prvoinstanční rozhodnutí k tomu uvedlo, že povinnost péče o památku tížila všechny žalobkyně z důvodů jejich vlastnictví, bez ohledu na to, zda památku užívají, přičemž žalobkyně a) má na adrese památky nahlášené trvalé bydliště (viz str. 5 prvoinstančního rozhodnutí). Na str. 12 napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že tvrzení žalobkyně a), že jí nikdy nebylo umožněno památku užívat a pečovat o ni, nebylo z její strany doloženo, přičemž i kdyby památku užívala výlučně žalobkyně b), bylo by to pro naplnění delikt ní odpovědnosti žalobkyní a) vzhledem k jejímu vlastnictví právně bezvýznamné („Údajně výlučné užívání

dotčených nemovitostí paní J. V. D. a její rodinou nemá pro delikt ní odpovědnost za nepečování o neobyvatelné hospodářské budovy význam.“). Na str. 13 napadeného rozhodnutí žalovaný doplnil, že z žaloby o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví zjistil, že na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. 11. 2014, č. j. 32 D 1443/2020-503, ve spojení s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 22. 2. 2016, č. j. 24 Co 43/2015-564, který nabyl právní moci ke dni 13. 5. 2016, se žalobkyně staly podílovými spoluvlastníky památky, kdy po tuto určitou dobu mohla žalobkyně a) jako tehdejší většinový spoluvlastník zapsaný do katastru nemovitostí o památku pečovat, kdy snaha žalobkyně a) v té době památku spravovat a užívat včetně bránění jí v tom ostatními žalobkyněmi nebyla prokázána.

47. Odůvodnění rozhodnutí správních orgánů obou stupňů lze shrnout tak, že měly námitky žalobkyně a), že je jí znemožněno užívání památky a péče o ni, za nedůvodné, protože zda a kdo památku užíval, nebylo pro stanovení delikt ní odpovědnosti právně významné, neboť rozhodující je vlastnictví památky. Tuto úvahu doplnil žalovaný o závěr, že žalobkyně skutečnost, že je jí v péči a užívání památky bráněno, ani neprokázala, byť dokonce byla žalobkyně po určitou dobu v katastru zapsána jako většinový spoluvlastník památky.
48. Správní orgány logicky a srozumitelně ve svých rozhodnutích vysvětlily, že povinnost péče o památku je dána vlastnictvím památky a nijak nesouvisí s tím, kdo a jak památku užívá. I kdyby tedy bylo žalobkyni znemožněno užívat památku, přesto byla povinna o ni pečovat. Argumentaci žalobkyně a), kterou uplatnila ve správním řízení, tedy správní orgány vypořádaly a jejich posouzení soud aprobuje. Ostatně žalobkyně a) v žalobě žádným způsobem s popsaným posouzením správních orgánů nepolemizuje a zcela jej pomíjí.
49. Jelikož je právně bezvýznamné, kdo památku v rozhodné době užíval, příp. ji užívat chtěl a bylo mu v tom bráněno, nemohly správní orgány pochybit při zjišťování skutkového stavu ve vztahu k této skutečnosti. Již jen z toho důvodu musela být námitka nesprávnosti závěru o neprokázání neužívání památky nedůvodná. Navíc žalobu o zrušení podílového spoluvlastnictví žalovaný v napadeném rozhodnutí posoudil, kdy dovodil, že tvrzení žalobkyně a) neprokazuje. I když tedy správní orgány explicitně nevypořádávaly novinový článek a návrhy na svědecké výpovědi, logicky vyjádřily správnou úvahu, že samotná skutečnost, kterou měly tyto důkazy prokázat, je pro rozhodnutí irelevantní, proto bylo nadbytečné důkazy provádět. Soud dodává, že žalobkyně ve svém podání ze dne 22. 10. 2020 výslovně uvedla, že žaloba o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví ze dne 24. 4. 2017 a článek „Zámecký exil“ měly výlučně prokázat, že žalobkyni je odpírán přístup do památky žalobkyní b). Navíc v žalobě o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví ze dne 24. 4. 2017 (bez ohledu na její důkazní kvality) je uvedeno, že žalobkyně a) o památku neprojevuje zájem a nepodílí se na její údržbě, tudíž neprokazuje tvrzení žalobkyně a) o tom, že je jí odpírán přístup k památce. Z článku (bez ohledu na jeho důkazní kvality) též odpírání užívání památky žalobkyní a) nikterak nevyplývá. Pokud jde o výslech obyvatel obce a starosty, ten označila žalobkyně a) poprvé ve svém odvolání jako důkaz k prokázání tvrzení, že památku užívá výlučně žalobkyně b). Ani zde tedy žalovaný nepochybil, protože správně vysvětlil, že pro rozhodnutí věci je právně irelevantní, kdo památku užívá (s kteroužto úvahou žalobkyně v žalobě nepolemizuje). Proto neprovedením ani explicitním nevypořádáním důkazního návrhu (výslech neidentifikovaných obyvatel obce a starosty Dolní Lukavice) žalovaný nemohl pochybit s vlivem na zákonnost napadeného rozhodnutí.
50. Soud dodává, že žalobní tvrzení, že žalobkyni a) bylo bráněno v tom, aby o památku pečovala (že jí to nebylo umožněno), nebylo ani ve správním řízení ani v soudním řízení správním nijak konkretizováno, kdy soud aprobuje závěr žalovaného v napadeném rozhodnutí, že nebylo ani ve správním řízení prokázáno. Pokud se žalobkyně a) v žalobě ve vztahu k tomu tvrzení dovolává toho, že bylo prokázáno žalobou o zrušení spoluvlastnictví a novinovým článkem,

pak ve správním řízení nikdy netvrdila, že jimi měl být prokázáno bránění v péči o památku, ale jen to, že je jí odpírán přístup a že památka je užívána žalobkyní b). Výsledky pak žalobkyně navrhovala, jak bylo již uvedeno, pouze k tvrzení, že památku užívá žalobkyně b), nikoli k bránění v péči. Zbývá doplnit, že pokud žalobkyně a) v podání ze dne 15. 11. 2021 brojila proti tomu, že správní orgány přes její návrh neprovedly výsledek RNDr. T. (mínila tím nejspíš správkyni dědictví PhDr. Z. T.), jednak šlo o opožděnou žalobní námitku, k níž soud nemusel přihlížet podle § 71 odst. 1 písm. d), odst. 2 in fine s. ř. s., jednak v průběhu celého správního řízení nikdy žalobkyně a) její výsledek k důkazu nenavrhla a konečně by tak jako tak šlo o důkaz nadbytečný, protože žalobkyni a) bylo kladeno za vinu nepečování o památku v době *předcházející* jmenování správkyně dědictví.

51. Další žalobní námitka žalobkyně a) spočívala v tom, že závěr žalovaného o neprokázání výdaje na opravy v částce cca 250 000 Kč, byl vyvrácen konkrétně návrhem na jmenování správce dědictví a emaily ze dne 22. 5., 25. 6., 16. 7., 22. 7., 14. 10., 13. 11., 18. 11. a 22. 11. 2019, kdy uvedené důkazy podle žalobkyně prokázaly její snahu o péči o památku. Námitka je nedůvodná.
52. V prvoinstančním rozhodnutí je na str. 5 uvedeno, že faktury za provedené práce se týkaly prací provedených před smrtí otce žalobkyně a cena prací byla vyúčtována též otci žalobkyně. Na str. 12 napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že sporné faktury byly vystaveny otci žalobkyně, nikoli žalobkyni. Na str. 13 napadeného rozhodnutí pak žalovaný uvedl, že emaily předložené žalobkyní buď nespádají do období spáchání stíhaného přestupku, nebo byly vyvolány rozhodnutími o opatřeních ukládaných za nesplnění povinnosti vlastníka kulturní památky. Dále zde žalovaný uvedl, že z vyjádření k odvolání proti rozhodnutí ze dne 11. 5. 2020 JUDr. Jiřího Vlasáka vyplynulo, že se na správkyni dědictví shodly všechny žalobkyně. Soud na tomto místě konstatuje, že popsany obsah správních rozhodnutí ve spojení s popsáním obsahem správních rozhodnutí ve vztahu k předchozí žalobní námitce žalobkyně a) vyvrací námitku žalobkyně v její replice ze dne 13. 11. 2020, že se žalovaný nevypořádal s její námitkou znemožnění péče o památku.
53. Především je nutno uvést (vedle závazného právního názoru kasačního soudu, že žalobkyně o památku nepečovaly), že žalobkyně nikterak nebrojila proti argumentaci správního orgánu prvního stupně a žalovaného v jejich rozhodnutích, proč žalobkyní předložené faktury neprokazují, že by je vynaložila na péči o památku v rozhodném období, s kterýmžto posouzením se soud ztotožňuje. Základ žalobní námitky spočívá v tom, že žalobkyně měla snahu o památku pečovat, ale bylo jí to znemožněno, což žalobkyně prokazovala návrhem na jmenování správce dědictví a emaily ze dne 22. 5., 25. 6., 16. 7., 22. 7., 14. 10., 13. 11., 18. 11. a 22. 11. 2019. Z žalobkyní označených důkazů však žádný takový závěr nevyplyvá.
54. Z návrhu na jmenování správce dědictví ze dne 6. 5. 2019 lze dovodit, že žalobkyně a) navrhla notáři, aby byla v dědickém řízení otce žalobkyně jmenována správkyní dědictví PhDr. Z. T. Šlo však o shodnou vůli všech žalobkyň, jak vyplývá nejen z podání zástupce zbylých žalobkyň ze dne 11. 5. 2020, na něž v napadeném rozhodnutí poukázal žalovaný, ale i z usnesení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 11. 7. 2019, č. j. 32 D 1443/2013-850, podle jehož odůvodnění sice návrh podala žalobkyně a), ale zbylé žalobkyně s tím souhlasily. Navíc, stěžejí lze znemožnění snahy o péči dovozovat z návrhu na jmenování správce dědictví. Návrh na jmenování správce lze podle soudu posoudit maximálně jako důkaz vyvracející závěr o absolutní faktické dědické (vlastnické) nečinnosti. Ve vztahu k přestupkové odpovědnosti jde však o skutečnost zcela irelevantní.
55. Pokud žalobkyně poukazovala na své emaily, uvádí k nim soud následující. Závěr žalovaného, že emaily nespádají do období spáchání stíhaného přestupku, nebo byly vyvolány rozhodnutími o opatřeních ukládaných za nesplnění povinnosti vlastníka kulturní památky, je

správný. V emailu ze dne 22. 5. 2019 žalobkyně prostřednictvím své zástupkyně uvádí, že o odborné provedení opatření nařízených správním orgánem prvního stupně požádaly zbylé dvě žalobkyně a dotazuje se na stav prací, které měly být provedeny do 31. 5. 2019. V emailech ze dne 25. 6. 2019, 16. a 22. 7. 2019 žalobkyně prostřednictvím své zástupkyně ke svému vlastnímu jednání uvádí obecně, že je připravena se podílet na nákladech oprav nařízených správním orgánem prvního stupně. Emaily ze dne 14. 10., 13. 11., 18. 11. a 22. 11. 2019 z podstaty věci nemohou prokazovat ničeho ve vztahu k rozhodnému období od 4. 9. 2013 do 23. 7. 2019, kdy se měla žalobkyně a) dopustit stíhaného přestupku. Soud tedy opakuje, že emaily nepředstavují, jak žalobkyně v žalobě tvrdí, důkaz o znemožnění její snahy o péči o památku. Ano, žalobkyně a) nebyla v dědické řízení zcela nečinná, o stav památky se na základě opatření uložených správním orgánem prvního stupně zajímala, nicméně tento závěr je pro přestupkovou odpovědnost žalobkyně (včetně úvah o výši sankce) za stíhaný ohrožovací delikt bezvýznamná.

56. Pokud žalobkyně a) v podání ze dne 15. 11. 2021 uvedla, že jen díky jejímu kontaktu pana Ing. K. dne 22. 5. 2019 a jejímu pokynu byla zrealizována první část nezbytných prací, jednak šlo o opožděnou žalobní námitku, k níž soud nemusel přihlížet podle § 71 odst. 1 písm. d), odst. 2 in fine s. ř. s., jednak v průběhu celého správního řízení nikdy žalobkyně netvrdila, že o památku v rozhodné době pečovala a prováděla její údržbu, a konečně z emailů (viz jejich hodnocení v předchozím bodě) nová tvrzení žalobkyně nevyplývají. Soud ještě dodává, že na str. 4 prvoinstančního rozhodnutí správní orgán prvního stupně uvedl, že „[v] měsíci červnu roku 2019 bylo na nároží budovy přiléhající k veřejné komunikaci provedeno stažení rozvolněného zdiva. Uvedený stavební zásah lze vyhodnotit jako opatření pro zvýšení bezpečnosti osob při pohybu na přilehlé veřejné komunikaci, z hlediska památkové péče je tento zásah na nemovitosti naprosto nedostačující, neboť problém se zatékáním srážkové vody do zdiva tato úprava nevyřešila“. Proti tomuto hodnocení žalobkyně a) v odvolání ani v žalobě nebrojila. Poukazovala-li dále žalobkyně na to, že navrhla jmenování správkyne dědictví a že jí udělila souhlas k provedení prací, jednak návrh na jmenování správkyne nikterak nemůže ovlivňovat odpovědnost žalobkyně za to, že o památku nepečovala, a jednak to, že s provedením prací ve vztahu ke správce souhlasila, se mýlí rozhodnou dobu spáchání přestupku [žalobkyně a) bylo kladeno za vinu nepečování o památku v době předcházející jmenování správkyne dědictví].
57. Žalobkyně dále namítaly, že mělo být přihlédnuto ke špatnému stavu památky v době jejího vydání otci žalobkyň a že snaha otce žalobkyň o vydání památky neměla být žalovaným hodnocena jako přítěžující okolnost [posledně uvedenou námitku vznesla toliko žalobkyně a)]. Námitka je nedůvodná.
58. Jelikož se žádná ze žalobkyň v řízení před správním orgánem prvního stupně špatného stavu památky v době jejího vydání otci žalobkyň nedovolávala, v prvoinstančním rozhodnutí se správní orgán této otázky nevěnoval. Žalobkyně a) to na rozdíl od žalobkyň b) a c) nenamítala ani ve svém odvolání.
59. Žalovaný k tomu na str. 13 napadeného rozhodnutí uvedl: „Bývalé hospodářské objekty na st.p.č. XA a XB v k.ú. D. L. jsou formálně kulturní památkou od 03.05.1958, kdy nabyl účinnosti tehdy nový zákon č. 22/1958 Sb., o kulturních památkách. Doplnkový list nemovité kulturní památky s fotografiemi, na který odkazuje odvolání J. V. D. a D. E. M. B. V., byl vytvářen a případně doplňován takřka jistě později než koncem 50. let. Není řádně datován, a tak nelze z dostupných zdrojů určit, kdy byly fotografie pořízeny. Nelze tvrdit, že stav popsáný na kartě a zachycený na fotografii, je z roku 1958. KPP nepochybně dlouholeté negativní působení uživatelů, jako bylo Jednotné zemědělské družstvo D. L. a další, ale pan F. V. jistě věděl, v jakém stavu se areál zámku nachází, a přesto se jej aktivně snažil získat. Odvolatelky ale nejsou stíhány za stav způsobený řadou uživatelů v době socialistického hospodaření a v následujícím období do roku 2003, ani za činnost

jejich otce do jeho smrti v roce 2013, ale za neplnění povinností vlastníka kulturní památky v době, kdy se starat měly, tj. po necelých šest let (2013 – 2019).“

60. Jak bylo výše uvedeno, podle § 9 odst. 1 věta první památkového zákona je vlastník kulturní památky povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením nebo znehodnocením. Z uvedeného je zřejmé, že pro posouzení věci není právně významné, v jakém stavu byla památka vydána otci žalobkyní a jak o ni pečoval on. Předmětem řízení je delikttní odpovědnost žalobkyní za nedodržování zákonné povinnosti péče a údržby památky v době, kdy byly jejími vlastníky. Jinými slovy, správní orgány správně ke stavu památky v době jejího vydání otci žalobkyní nepřihlížely. Námitka žalobkyně a), že žalovaný nesprávně považoval za přítěžující okolnost snahu otce žalobkyní o vydání památky, je mimoběžná, protože v obsahu napadeného rozhodnutí (viz výše jeho citovaný obsah) takové posouzení žalovaného nevyplývá.
61. Žalobkyně b) a c) v druhé žalobě dále namítly, že správní orgány nezjistily, zda vůbec lze nemovitosti zachovat, příp. zda se jejich oprava vyplatí. Stav památky je takový, že její oprava by si vyžádala investici několika desítek milionů korun, již žalobkyně nedisponují. Žalobkyním nemůže být ukládána sankce za to, že nesplnily něco, co však splnit nemohly. Pokud stát předmětné hospodářské budovy zestátnil a posléze učinil nedílnou součástí kulturní památky, aniž měl vlastník možnost jakkoli toto rozhodnutí ovlivnit, měl by stát také o památku pečovat nebo rozhodnout o jejím vyřazení, přičemž toto žalobkyně navrhly. Námitky nejsou důvodné.
62. Jelikož shodné námitky uplatnily žalobkyně ve svém odvolání, vyjádřil se k nim žalovaný na str. 14 napadeného rozhodnutí takto: *„Konstrukce, že pokud stát učinil nemovitosti součástí kulturní památky, měl by také o památku pečovat, je představou neodpovídající současnému právnímu řádu. Dle § 9 odst. 1 památkového zákona je vlastník kulturní památky povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením. Nezáleží na tom, kdy byla kulturní památka prohlášena (zapsána) a jaký je druh vlastníka. Stát omezení vlastnického práva kompenzuje například bezplatnou odbornou pomocí Národního památkového ústavu a možností získání příspěvku na obnovu kulturní památky. Pokud se týká zrušení prohlášení staveb za kulturní památku, které bylo rovněž zmíněno v odvolání J. V. D. a D. E. M. B. V., žádost lze podat u Ministerstva kultury dle § 8 odst. 1 památkového zákona. V odvolání J. V. D. a D. E. M. B. V. se namítá nesprávnost celého rozhodnutí spočívající v tom, že nemůže být ukládána sankce za to, že účastník nesplnil něco, co splnit nemohl, s tím, že jakékoli zabezpečení bude jednak velmi nákladné a jednak není možné určit, zda i přes tato zabezpečení nedojde k destrukci celé budovy. Podle názoru KPP základní péči a údržbu kulturní památky odvolatelky měly a mohly realizovat s tím, že pokud by tak činily, nedospěl by stav hospodářských budov do současného havarijního stavu, který vyžaduje bezpochyby vysokou investici. Odborně navržené a provedené zabezpečení by destrukci celé budovy mělo právě zabránit, spekulace o možném zřícení i po provedení zabezpečení jsou nepodložené domněnky. K námitce J. V. D. a D. E. M. B. V., že právní nástupnictví neznamená, že tato osoba je povinna cokoli činit či vynakládat vlastní finanční prostředky, musí KPP odkázat na citovanou judikaturu. Jsou-li dědicové považováni za vlastníky, vyplývají z toho i povinnosti, jejichž náklady dle názoru KPP dědicové musí nést, nepostačují-li příjmy z majetku patřícího do dědictví (např. pachtovné, nájemné atp.). K zamezení podstatné ztráty hodnoty majetku, který má dědicům eventuálně připadnout, je ostatně v jejich zájmu základní péči provádět.“*
63. Uvedené vypořádání odvolacích námitek žalobkyní b) a c) považuje soud za dostatečné a aprobuje ho. Ostatně žalobkyně v žalobě proti jeho argumentaci v žalobě ničeho konkrétního nenamítly. Jak bylo výše již mnohokrát zdůrazněno, vlastník památky je ex lege povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením,

poškozením nebo znehodnocením. Žalobkyním byla opakovaně marně pravomocně uložena povinnost činit opatření k péči a údržbě památky dle § 10 odst. 1 památkového zákona (srov. též bod 35 zrušujícího rozsudku). Soud se shoduje s žalovaným, že žalobkyně byly povinny zabránit destrukci památky a provádět její údržbu, kdy obecné úvahy žalobkyň, že by (žádáná) opatření destrukci nemohla zabránit, se neopírají o obsah spisu. Úvaha, zda se oprava kulturní památky „vyplatí“, již se žalobkyně domáhají, pomíjí nejen § 9 odst. 1 památkového zákona, ale i jeho smysl tkvící v tom, že kulturní památka má z povahy věci v podstatě neocenitelnou cenu, neboť je součástí bohatství kulturního, nikoli (jen) ekonomického charakteru. Shrnuto, je-li stavba prohlášena za kulturní památku, je povinen vlastník o ni pečovat a udržovat ji, bez ohledu na to, zda se domnívá, že se to nevyplatí. Samozřejmě že je vlastník povinen toliko k péči fakticky možné, avšak nemožnosti provádět péči, jejíž absence je žalobkyním vytýkána, se žalobkyně konkrétně nedovolávaly a z obsahu spisu ani nevyplývá. Nedostatek prostředků žalobkyně též odpovědnosti za přestupek nezabývá, protože pomíjí § 9 odst. 1 památkového zákona a jeho účel, ale i to, že na plnění uvedené zákonné povinnosti lze čerpat dotace či příspěvek na zachování a obnovu kulturní památky či využít bezplatné odborné pomoci orgánů státní památkové péče. Argumentovaly-li žalobkyně tím, že nemohly ovlivnit, že se památka stala nemovitou kulturní památkou, tudíž by o ni měl pečovat na své náklady stát, nebere ohled na § 9 odst. 1 památkového zákona a jeho účel, ale ani na to, že žalobkyně se vlastníkem památky staly dobrovolně tím, že neodmítly dědictví po svém otci, kdy si mohly a měly být vědomy, že s vlastnictvím každé nemovité věci včetně kulturních památek jsou spojena nejen práva, ale i povinnosti jak soukromoprávního, tak i veřejnoprávního charakteru.

63. Poslední nevypořádanou žalobní námitkou zůstala námitka žalobkyně a), že žalovaný pominul, že na povahu a závažnost přestupku měly vliv průtahy soudních řízení. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dále žalobkyně spatřovala v tom, že žalovaný neodůvodnil shodnou výši sankce uloženou všem žalobkyním, přičemž nerefletoval jejich rozdílné postavení ve vztahu k památce.
64. Vzhledem k obsahu žalobní námítky je zřejmé, že směřuje do pokuty uložené žalobkyni a) v posuzovaném správním řízení. Soud proto konstatuje, že podle § 37 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „*přestupkový zákon*“), platí, že při určení druhu správního trestu a jeho výměry se přihlédne k povaze a závažnosti přestupku. Přitom podle § 38 přestupkového zákona je povaha a závažnost přestupku dána zejména významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen [písm. a)], významem a rozsahem následku přestupku [písm. b)], způsobem spáchání přestupku [písm. c)], okolnostmi spáchání přestupku [písm. d)], u fyzické osoby též druhem a mírou jejího zavinění, popřípadě pohnutkou, je-li tato známkou skutkové podstaty přestupku [písm. e)], délkou doby, po kterou trvalo protiprávní jednání pachatele nebo po kterou trval protiprávní stav udržovaný protiprávním jednáním pachatele [písm. f)], počtem jednotlivých dílčích útoků, které tvoří pokračování v přestupku [písm. g)].
65. Dovolávala-li se žalobkyně a) průtahů v soudních řízeních, mířila, může se domnívat soud, k tomu, že při posouzení povahy a závažnosti přestupku, určující pro stanovení sankce, měly správní orgány přihlédnout k délce dědického řízení jako k okolnosti spáchání přestupku podle § 38 písm. d) přestupkového zákona. Žalobkyně totiž ve své žalobě neuvedla, jaké průtahy má na mysli, ani jaká konkrétní soudní řízení má na mysli (viz čtvrtá nečíslovaná strana první žaloby uprostřed).
66. Odvolací námitku, že průtahy soudních řízení nelze klást k tíži žalobkyně (odst. II odvolání), vypořádal žalovaný na str. 12 takto: „*Průtahy v soudních řízeních a s tím související právní nejistota není I. J. V. kladena za vinu, taková argumentace je irelevantní.*“ S tímto vypořádáním námítky soud souhlasí a žádné pochybení na straně žalovaného v tomto směru neshledal.

Žalobní námitka byla poněkud odlišná, avšak i tak nedůvodná. Správní orgány nečinily žalobkyni odpovědnou za délku dědického řízení, kdy nejde o fakt, který by mohl mít vliv na hodnocení povahy a závažnosti přestupku. Žalobkyně a) byla v rozhodném období vlastníkem památky jako dědička svého otce, původního vlastníka památky. Pokud by o památku řádně pečovala a udržovala ji a vznikly by jí tím nějaké náklady v rozhodné době v průběhu dědického řízení, nemohla ji délka dědického řízení poškodit: Buď by se ke dni smrti otce zpětně (viz bod 31 zrušujícího rozsudku) stala výlučným vlastníkem památky, příp. její spoluvlastnicí, nebo by nabyla z pozůstalosti jiné majetkové hodnoty. Podle výsledku dědického řízení by pak byla oprávněna nárokovat vypořádání případných výdajů na opravy s ostatními dědičkami. Délka dědického řízení tedy nemohla být okolností, která by mohla mít vliv na hodnocení povahy a závažnosti přestupku.

67. K námitce, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, protože žalovaný neodůvodnil shodnou výši sankce uloženou všem žalobkyním, protože nereflektoval jejich rozdílné postavení a jednání ve vztahu k památce, soud uvádí, že též není důvodná. Především žalobkyně a) v odvolání nijak nepolemizovala s odůvodněním uložené pokuty tak, jak to učinil správní orgán prvního stupně v prvoinstančním rozhodnutí. Jelikož žalobkyně a) v odvolání vůbec nic ke shodně uložené sankci neuvedla, žalovaný nemohl pochybit v napadeném rozhodnutí tím, že se explicitně nevyjádřil k něčemu, co žalobkyně a) v odvolání nenamítala. Absence odůvodnění shodné sankce v napadeném rozhodnutí tedy vzhledem k tomu, že prvoinstanční a napadené rozhodnutí tvoří jeden celek, nemůže zakládat jeho nepřezkoumatelnost. Tvrzená vada napadeného rozhodnutí tak nemůže zakládat jeho nezákonnost.
68. Soud dodává, že výši uložených sankcí řádně odůvodnil správní orgán prvního stupně na str. 6 prvoinstančního rozhodnutí. Zde vyložil, že uložená sankce ve výši jedné desetiny horní hranice pokuty odpovídá zákonem chráněnému zájmu na ochraně kulturních památek, vzniklému následku (zřícení konstrukcí památky) i nenahraditelným ztrátám kulturně historických hodnot, délce nečinnosti všech tří žalobkyň (bez mála šest let) i podílu památky na celé nemovité kulturní památce. Správní orgán prvního stupně výslovně uvedl: „*Správní trest byl stanoven pro všechny obviněné ve stejné výši, jelikož se všechny tři obviněné protiprávního jednání dopustily stejnou měrou a u žádné z obviněných nebyly shledány polehčující okolnosti, které by dokazovaly menší či větší podíl na spáchání přestupku.*“ Jinými slovy, správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že všechny žalobkyně měly ve vztahu k památce stejné postavení a jednaly vůči ní stejně – tolik k žalobní námitce žalobkyně a). Toto posouzení žalobkyně a) ve svém odvolání nijak nespороvala. S uvedeným posouzením prvoinstančního rozhodnutí soud souhlasí, protože všechny žalobkyně byly vlastníkem památky, kdy nebylo právně významné, zda a která z nich památku užívá (navíc nebylo sporu o tom, že právě a jen památku - nikoli ostatní stavby náležející k zámku D. L. – lze vzhledem k jejich zchátralému stavu stěží užívat). Jak bylo výše uvedeno, nebylo ani zjištěno, že by některá z žalobkyň provedení zabezpečovacích prací zajistila nebo že jí bylo (lhostejno kým) fyzicky bráněno je provést. Lze ještě dodat, že žalobkyním muselo být z výše citovaných dvou správních rozhodnutí vydaných podle § 10 odst. 1 památkového zákona zřejmé, jaké zabezpečovací práci mají zajistit a do kdy.
69. Žádná z žalobních námitek první žaloby nebyla tedy důvodná. Proto soud první žalobu shledal nedůvodnou a zamítl ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výrokem I rozsudku.
70. Ani žalobní námitky žalobkyň b) a c) nebyly z výše uvedených důvodů opodstatněné. Proto soud druhou žalobu ve vztahu k těmto žalobkyním zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. výroky II a III rozsudku.

VIII.

Náklady řízení

71. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem IV tohoto rozsudku tak, že žádnému z účastníků jejich náhradu v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal. Žádná z žalobkyň nebyla v řízení procesně úspěšná a žalovaný se práva na náhradu nákladů řízení vzdal ve svém podání ze dne 3. 11. 2020.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 7. ledna 2022

Mgr. Alexandr Krysl v.r.
předseda senátu